

Master-na-master Jeugdgezondheidszorg Programmabrochure 2020-2021

Interuniversitaire opleiding
KU Leuven, UAntwerpen, VUBrussel, UGent

Voorwoord

Aandacht voor gezond en evenwichtig opgroeien is niet alleen vanuit maatschappelijk oogpunt noodzakelijk, maar is in de eerste plaats in het belang van kinderen en jongeren zelf. Zij vormen een kwetsbare groep, gekenmerkt door snelle lichamelijke, emotionele en psychische ontwikkeling. De preventieve zorg, die het bevorderen, bewaken en behouden van de gezondheid, groei en ontwikkeling van jeugdigen nastreeft, wordt in algemene termen "jeugdgezondheidszorg" genoemd.

De jeugdgezondheidszorg in Vlaanderen is de laatste jaren sterk in beweging. Deze ontwikkelingen zijn niet alleen ingegeven door demografische evoluties en wijzigingen in het patroon van gezondheid en gezondheidsproblemen van kinderen en jongeren. Recente organisatorische vernieuwingen, zowel in de zuigelingenverzorging als in de schoolgezondheidszorg, zijn een belangrijke stimulans geweest voor meer multidisciplinaire samenwerking in de zorg voor jongeren. Met de ontwikkeling van richtlijnen voor goede preventieve praktijkvoering wordt bovendien een kwalitatief hoogstaande integrale jeugdgezondheidszorg nagestreefd, die gebaseerd is op wetenschappelijke evidentie of op professionele consensus wanneer deze evidentie nog ontbreekt.

In overeenstemming hiermee wordt van artsen, die in dit complexe werkveld actief (willen) zijn, in toenemende mate een specifieke professionaliteit verwacht. De master-na-masteropleiding Jeugdgezondheidszorg wil hieraan tegemoetkomen, en biedt artsen, die een tewerkstelling in de jeugdgezondheidszorg ambiëren, een wetenschappelijke opleiding met aandacht voor de beroepspraktijk.

Naast allerlei praktische informatie met betrekking tot de inschrijving e.d., vindt u in deze brochure een overzicht van de doelstellingen en de inhoud van het opleidingsprogramma en van de verschillende flexibele opleidingstrajecten.

Voor bijkomende toelichting kan u steeds terecht bij een van de secretariaten, waarvan u de coördinaten terugvindt in deze brochure. Wij kijken er al naar uit om u binnenkort als nieuwe student te kunnen verwelkomen.

De Interuniversitaire Stuurgroep

Doelstellingen

Het algemeen doel van de master-na-masteropleiding (ManaMa) Jeugdgezondheidszorg is, via efficiënt gebruik van verschillende onderwijsvormen, de student in staat stellen als preventiearts in de jeugdgezondheidszorg de gezondheid, de groei en de ontwikkeling van jongeren te helpen bevorderen, bewaken en behouden.

Algemene uitgangspunten hierbij zijn:

- omstandigheden waarin de jongeren leven,
- de populatiegerichte dimensie van gezondheid in de ruime zin van het woord,
- de samenwerking met andere disciplines,
- een wetenschappelijke basis voor het functioneren (evidence-based).

Dit veronderstelt in het algemeen van de jeugdarts:

- een sociale en ethische attitude,
- een preventieve attitude in de ruime zin van het woord,
- een wetenschappelijke attitude en het engagement om levenslang te leren.

Doelpubliek

In het algemeen richt de opleiding zich tot artsen die een taak ambiëren in de preventieve gezondheidszorg voor kinderen en jongeren.

- Het is een wettelijke bekwaamheidsvereiste voor tewerkstelling in de **Centra voor leerlingenbegeleiding** (jeugdgezondheidszorg voor schoolgaande jongeren).
- Daarnaast is ook tewerkstelling mogelijk in de zuigelingenverzorg (consultatiebureaus, CB) van **Kind en Gezin**.
- De opleiding richt zich ook tot artsen die tewerkstelling nastreven in **overheidsdiensten Volksgezondheid**, zoals de Federale of Vlaamse Administraties Gezondheidszorg.
- De opleiding is sterk aanbevolen voor artsen die een **medische coördinatiefunctie binnen Kind en Gezin** ambiëren.

Door de grote aandacht voor zelfstandig leren, met beperking van het aantal contacturen, behoren deeltijds werkende artsen tot het doelpubliek van deze opleiding. De opleiding is zo opgevat dat de professionele activiteiten en het opleidingsproces elkaar wederzijds bevorderen.

Programma

Het **diploma van Master in Jeugdgezondheidszorg** (jeugdarts), geeft toegang tot tewerkstelling in de sector jeugdgezondheidszorg in de brede zin van het woord (inclusief CB en CLB) en kan op verschillende manieren behaald worden:

- door de opleiding voltijds (120 studiepunten), d.i. in twee academiejaren, te volgen via inschrijving met diplomacontract;
- door de opleiding deeltijds, d.i. in drie of vier academiejaren, te volgen via inschrijving met diplomacontract.

Het onderwijs vindt plaats verspreid over de vier deelnemende universiteiten.

De wekelijkse contacturen zijn voorzien op vrijdag van 10.00u tot 13.00u en van 14.00u tot 17.00u. Tijdens het eerste jaar wordt voor het Inleidend Opleidingsonderdeel (= OPO) ook les gegeven op zaterdag van 09.00u tot 12.00u en van 13.00u tot 16.00u. Ook voor sommige andere opleidingsonderdelen zal er op zaterdag les gegeven worden, maar het aantal zaterdagen wordt zo beperkt mogelijk gehouden.

Aanwezigheid van 80% per opleidingsonderdeel is verplicht. Indien je niet aanwezig kan zijn, wordt gevraagd om vooraf het coördinerend secretariaat van het betreffende opleidingsonderdeel te verwittigen. Indien je uitzonderlijk meerdere lessen van eenzelfde OPO niet kan volgen, wordt een vervangformule voorzien.

Het programma bestaat uit 10 thematische modules (OPOs), 2 integratiemodules en vijf algemene OPO's. Per jaar worden er vijf thematische modules, één integratiemodule en 1 algemene module (Beleid/communicatie) georganiseerd die slechts om de twee jaar zullen gegeven worden. De drie overige algemene OPO's (Inleiding, stage en wetenschappelijk werk) worden jaarlijks gegeven. Meer uitleg vind je verder in deze brochure.

De opleiding wordt gecoördineerd door een Interuniversitaire Stuurgroep bestaande uit afgevaardigden van de betrokken vakgroepen van de KU Leuven, UAntwerpen, UGent en VUB. Deze Stuurgroep evalueert het onderwijs permanent, in samenwerking met de Opleidingscommissie, die bestaat uit afgevaardigden van de opleidingscoördinatoren en van studenten.

Schematisch overzicht van het programma

Master in de jeugdgezondheidszorg

8 studiepunten (stp) verplicht uit [Van gezondheidszorg tot jeugdgezondheidszorg], 56 studiepunten verplicht uit [Thema's], 8 studiepunten verplicht uit [Medisch leiderschap en communicatie], 24 studiepunten verplicht uit [Vaardigheid: stage], 24 studiepunten verplicht uit [Wetenschap: masterproef], = 120 studiepunten in totaal

Inleiding

1. Van gezondheidszorg tot jeugdgezondheidszorg (8 stp)

Thema's

56 studiepunten verplicht uit Geboorte en veiligheid (10 stp), Ontwikkeling (10 stp), (Op)groeien (10 stp), Gezondheidsbevordering (10 stp), Welbevinden en onderwijs (10 stp), Integratie (6 stp)

Geboorte en veiligheid

1. Neonatale periode en eerste levensweken (5 stp)
2. Vaccinaties en profylaxe van infectieziekten (5 stp)

Ontwikkeling

1. Ontwikkeling neuromotor (5 stp)
2. Ontwikkeling zintuigen, taal en communicatie (5 stp)

(Op)groeien

1. Groei en seksuele ontwikkeling (5 stp)
2. Opvoeding en gezin (5 stp)

Gezondheidsbevordering

1. Leefstijl en gezondheidspromotie (5 stp)
2. Voeding, beweging en gewicht (5 stp)

Gezondheid en onderwijs

1. Psychosociale gezondheid (5 stp)
2. Impact van gezondheid op cognitie en leren (5 stp)

Integratie

1. Thematische integratie deel A (3 stp)
2. Thematische integratie deel B (3 stp)

Leiderschap

1. Medisch leiderschap (4 stp)
2. Communicatie (4 stp)

Vaardigheid: stage

1. Stage deel 1 (12 stp)
2. Stage deel 2 (12 stp)

Wetenschap: masterproef

1. Masterproef deel 1 (8 stp)
2. Masterproef deel 2 (6 stp)
3. Masterproef deel 3 (10 stp)

Opbouw van het programma

VT: voltijds

DT: 1=1^e deel 1^e jaar / 2=2^e deel 1^e jaar / 3=1^e deel 2^e jaar / 4=2^e deel 2^e jaar

STP: aantal studiepunten per opleidingsonderdeel

Thematische OPO's: per jaar worden er vijf georganiseerd die gevolgd worden door studenten van zowel het eerste als het tweede jaar. Elk thematisch OPO wordt slechts om de twee jaar georganiseerd.

Opleidingsonderdelen 1 ^e jaar	VT	DT	STP
Inleidend OPO	☒	1	8
Thematische OPO's 1 → 5 of 6 → 10	☒	1	25
Integratie OPO deel A of B	☒	1	3
OPO Medisch Leiderschap of Communicatie	☒	2	4
Stage deel 1	☒	2	12
Masterproef deel 1	☒	2	8
Opleidingsonderdelen 2 ^e jaar	VT	DT	STP
Thematische OPO's 1 → 5 of 6 → 10	☒	4	25
Integratie OPO deel A of B	☒	4	3
OPO Medisch Leiderschap of Communicatie	☒	4	4
Stage deel 2	☒	3	12
Masterproef deel 2	☒	3	6
Masterproef deel 3	☒	4	10
TOTAAL			120

Beschrijving van de opleidingsonderdelen

1. Van gezondheidszorg tot jeugdgezondheidszorg (1^e jaar)

Locatie: KU Leuven

Studiepunten: 8

Contacturen: 60

Coördinator: C. Vandermeulen (KU Leuven)

Lesgevers: docenten van de 4 participerende universiteiten en vertegenwoordigers van Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB) en van de Vlaamse Wetenschappelijke Vereniging voor Jeugdgezondheidszorg (VWVJ)

In dit onderdeel wordt een overzicht gegeven van de theoretische concepten en denkmodellen van gezondheid en ziekte, wat is gezondheidbevordering en ziektepreventie, wat zijn determinanten van gezondheid bij het kind zelf en zijn bredere context.

De respectieve gangbare denkmodellen worden aangereikt waarbij specifiek aandacht gegeven wordt aan methoden die gebruikt worden in de jeugdgezondheidszorg (populatiegerichte aanpak, het zorgcontinuüm en getrapte zorg, handelingsgerichte diagnostiek en het gebruik van International Classification of Functioning (ICF)).

Er wordt aandacht besteed aan de begrippen 'normaliteit' en 'normale variatiebreedte' zodat de studenten in staat zijn te werken met kansen en met programmatische opsporingstechnieken (systematisch, volgens protocollen, planmatig, methodisch denken en werken).

Daarnaast wordt inzicht gegeven in de ontwikkelingen op medisch-ethisch, juridisch en deontologisch gebied, en meer specifiek deze die verband houden met het collectief-preventief functioneren.

Ook organisatie en structuur van de gezondheidszorg, de welzijnszorg en het onderwijs in het algemeen, en van de preventieve zorg voor jeugdigen in het bijzonder komen aan bod.

Didactische werkvormen:

- het zelfstandig verwerken van wetenschappelijke informatie die via leesopdrachten ter beschikking gesteld wordt
- interactieve colleges waarin, aansluitend bij het zelfstandig studiewerk, voor wetenschappelijke verdieping wordt gezorgd

Evaluatie:

- aanwezigheid en inzet tijdens de lessen
- deelname aan een workshop in juni

2. Thematische opleidingsonderdelen (1^e en 2^e jaar)

Aantal thematische opleidingsonderdelen: 10

Studiepunten per opleidingsonderdeel: 5

Contacturen per opleidingsonderdeel: 18 – 30 uren

Opbouw per opleidingsonderdeel: 2-5 themadagen + 1 dag vaardigheidstraining (cfr. §3. Vaardigheid)

In de thematische opleidingsonderdelen leren de studenten door eigen (lichamelijk, psychisch en sociaal) onderzoek, en rekening houdend met de bevindingen van andere disciplines, een probleem en de verdere aanpak ervan te omschrijven.

Er wordt uitgegaan van het concept van getrapte zorg, waarbij eerst aandacht wordt gegeven aan de brede populatie-aanpak, vervolgens de identificatie van de risicogroepen, om te eindigen bij de individuele zorg van leerlingen met extra noden.

De verschillende systemen van gezondheidsbewaking en gezondheidsinformatiesystemen worden aangereikt waarbij van de studenten gevraagd wordt deze kritisch te evalueren en de resultaten ervan toe te passen op de eigen populatie en voor eigen doeleinden.

De vereiste vaardigheden worden aangeleerd om te functioneren als jeugdarts, met name klinische, sociale en communicatieve vaardigheden.

Implementatiestrategieën worden voorgesteld om deze te kunnen toepassen onder meer op het vlak van vaccinatiebeleid.

Deze thematische opleidingsonderdelen behandelen voor de specifieke onderwerpen de beschikbare (wetenschappelijke en praktijkgerichte) informatie van detectie, analyse en begeleiding op een geïntegreerde manier.

Inhoudelijk verlopen de opleidingsonderdelen volgens eenzelfde stramien:

- Probleemdefiniëring binnen de populatie
- Epidemiologische achtergrond
- Determinanten (fysisch-chemisch, psychisch-sociaal en gedragsmatig)
- Communicatie (inclusief gezondheidsbevordering) en samenwerking
- Protocollen en standaarden
- Zorgsysteem en beleid

Didactische werkvormen:

- het zelfstandig verwerken van wetenschappelijke informatie die via leesopdrachten wordt ter beschikking gesteld
- interactieve colleges waarin, aansluitend bij het zelfstandig studiewerk, voor wetenschappelijke verdieping wordt gezorgd
- inbreng van eigen praktijkervaring in de groepsdiscussies
- training van specifiek te verwerven vaardigheden aansluitend bij de behandelde leeftijdsgroep en thematieken in het kader van aparte seminaria

Evaluatie:Thematische opleidingsonderdelen

- Aanwezigheid en inzet tijdens de lessen
- Schriftelijk openboekexamen
- Mondeling openboekexamen, met schriftelijke voorbereiding
- Evaluatie op basis van open vragen
- Evaluatie op basis van bespreking van casussen

2.1 Module Neonatale periode en eerste levensweken

Coördinator: K. Allegaert (KU Leuven)

Lesgevers: docenten van de 4 participerende universiteiten en vertegenwoordigers van diverse centra

Pre- en perinatale gezondheid, groei en ontwikkeling

- Opsporing en preventie van specifieke risico's tijdens de zwangerschap
- Gericht medisch-preventief onderzoek van de pasgeborene (inclusief screening)
- Opsporing van genetische afwijkingen
- Perinatale kinderpsychiatrie
- Specifieke risicosituaties

Gezondheid, groei en ontwikkeling van 0 tot 1 jaar

- Gericht medisch-preventief onderzoek van de zuigeling (inclusief screening)
- Stoornissen in groei en lichamelijke ontwikkeling van zuigelingen
- Stoornissen in psychomotorische ontwikkeling van zuigelingen
- Courante gezondheidsproblemen

2.2 Module Groei en seksuele ontwikkeling

Coördinator: J. De Schepper (VU Brussel)

Lesgevers: docenten van de 4 participerende universiteiten en vertegenwoordigers van diverse centra

Groei en stoornissen van groei van het jonge kind tot en met de adolescent

- Gericht medisch-preventief onderzoek van de peuter (inclusief screenings)
- Stoornissen lengtegroei
- Stoornissen in seksuele ontwikkeling van de adolescent

Orthopedische problemen bij zuigeling en jonge kind

Standaard groei zoals gebruikt in de Centra voor Leerlingenbegeleiding

2.3 Module Neuromotorische ontwikkeling

Coördinator: E. Ortibus (KU Leuven)

Lesgevers: docenten van de 4 deelnemende universiteiten en vertegenwoordigers van diverse centra

Normale ontwikkeling van de zuigeling en het jonge kind en bijbehorende onderzoeksmethoden

- Gericht medisch-preventief neuromotorisch onderzoek van het kind (jonge kind en schoolkind)
- Zindelijkheid en zindelijkheidstraining
- Training Van Wiechenonderzoek
- Evaluatie van gangpatronen bij het jonge kind

Stoornissen

- Vroege onderkenning van ontwikkelingsstoornissen
- Co-morbiditeiten bij neuromotore en psychomotore stoornissen

2.4 Module Ontwikkeling zintuigen, taal en communicatie

Coördinator: H. Theeten (UAntwerpen)

Lesgevers: docenten van de 4 deelnemende universiteiten en vertegenwoordigers van diverse centra

Ontwikkeling zintuigen (visus en gehoor)

- Gericht medisch-preventief onderzoek van de kinderen voor visus en gehoor (inclusief screenings)
- Visus- en gehoorstoornissen en de weerslag op ontwikkeling van zuigelingen, schoolgaande kinderen en adolescenten
- Standaard visus en gehoor zoals gebruikt binnen de Centra voor Leerlingenbegeleiding

Taal- en spraakontwikkeling

- Normale taal- en spraakontwikkeling
- Stoornissen in de taal- en spraakontwikkeling

2.5 Module Vaccinaties en profylaxe van infectieziekten

Coördinator: H. Theeten (UAntwerpen)

Lesgevers: docenten van de 4 participerende universiteiten en vertegenwoordigers van diverse centra

Vaccinaties

- Het vaccinatiebeleid in Vlaanderen en België
- Implementatie van vaccinaties en vaccinatieprogramma's
- Nevenwerkingen - echt en vermeend - anafylaxie
- Kwaliteitsbewaking

Profylaxe van infectieziekten

- Preventie van infectieziekten (standaard profylaxe van besmettelijke ziekten)

2.6 Module Opvoeding en Gezin

Coördinator: A. Jansen (VU Brussel)

Lesgevers: docenten van de 4 participerende universiteiten en vertegenwoordigers van diverse centra

Gedrag, Opvoeding en Opvoedingsondersteuning

- Pedagogische en ontwikkelingsgerichte aspecten
- Problematische opvoedingssituaties
- Courante opvoedingsmoeilijkheden
- Socio-culturele invloeden op groei en ontwikkeling

Socio-emotioneel welzijn van ouders/opvoeders en kind

- Interactie tussen Ouder/opvoeder en kind
- Kindermishandeling en verwaarlozing
- Kansarmoede

2.7 Module Voeding, beweging en gewicht

Coördinator: K. De Groote en S. Vande Velde (UGent)

Lesgevers: docenten van de 4 participerende universiteiten en vertegenwoordigers van diverse centra

Gezonde voeding

- Voeding bij zuigelingen en jonge kinderen
- Gezonde voeding bij schoolkinderen

Voedingsstoornissen

- Voedingsstoornissen
- Moeilijke eters
- Suppletie bij het jonge kind bij alternatieve voeding

Overgewicht

- Vroegdetectie en aanpak van overgewicht/obesitas

Fysieke fitheid:

- Fysieke fitheid en fysieke activiteit in relatie tot gezondheid

Mondgezondheid:

- Aanbevelingen van mondgezondheid
- Strategieën om ouders en kinderen aan te zetten tot mondgezond gedrag

2.8 Module Leefstijl en gezondheidspromotie

Coördinator: K. De Groote (UGent)

Lesgevers: docenten van de 4 participerende universiteiten en vertegenwoordigers van diverse centra

Leefstijl en risicogedrag

- Epidemiologie
- Evidence-based preventie
- Relevante organisaties

Middelengebruik

- Epidemiologie van middelengebruik, productkennis en pathologie, rol en verantwoordelijkheden van de jeugdarts
- Praten over middelengebruik met adolescenten

Anticonceptie en seksualiteit: Adolescentieperiode

- Seksuele problemen bij jongeren
- Anticonceptie, tienerzwangerschappen en abortus
- Hoe in gesprek gaan met jongeren over seksualiteit en grensoverschrijdend gedrag?

2.9 Module Psychosociale gezondheid

Coördinator: K. De Groote (UGent)

Lesgevers: docenten van de 4 participerende universiteiten en vertegenwoordigers van diverse centra

Normale psychosociale ontwikkeling

- Kinderen en jongeren
- Screening naar gedrags- en emotionele problemen

Lastige puber

- Problematiek en interventiemogelijkheden

Zelfmoord en zelfbeschadigend gedrag

- Prevalentie
- Interventie en preventie in de school en vanuit CLB

Eetstoornissen

- Overzicht problematiek
- Hoe in gesprek gaan hierover met jongeren?

2.10 Module Impact van gezondheid op leren en cognitie

Coördinator: A. Jansen (VU Brussel)

Lesgevers: docenten van de 4 participerende universiteiten en vertegenwoordigers van diverse centra

Cognitieve ontwikkeling

- Leren bij kinderen met een verstandelijke beperking
- Welbevinden van jongeren

Leren en leerstoornissen

- Dyslexie, dyscalculie
- Pathologie van taal- en spraakontwikkeling
- Schoolrijpheid

Gedrag en geestelijke gezondheid

- Gedragsproblemen
- Psychiatrische problemen
- Psychosomatiek
- Sociaal incompetent gedrag

Het kind met beperkingen

- Lichamelijke en sensoriele beperking
- Mentale retardatie
- Het chronisch zieke kind

3. Medische leiderschap en Communicatie

Studiepunten : 4 (Beleid) + 4 (Communicatie)

Contacturen: 21 (Beleid) + 18 (Communicatie)

Coördinator en lesgever: H. Dierckx (Beleid, KU Leuven), H. Bastiaens (Communicatie, UAntwerpen)

Per jaar wordt slechts één van beide delen georganiseerd.

Aan de studenten wordt aangeleerd methodieken van management toe te passen in preventieve diensten.

Er wordt inzicht in beleidsprocessen en besluitvormingslijnen gegeven zodat de studenten beschikken over de vereiste kennis, vaardigheden en attitudes om te overleggen met beleidsinstanties op alle niveaus, en hen te overtuigen op basis van wetenschappelijke argumenten en elementen uit de praktijk.

De communicatieve vaardigheden worden aangeleerd om te functioneren als jeugdarts. Dit wil zeggen dat er aandacht gegeven wordt aan communicatie met verschillende leeftijdsgroepen, met ouders, communicatie in teamverband en met scholen.

In enkele inleidende lessen wordt eerst de informatie aangereikt die vereist is om daarna in de leeftijdsgebonden opleidingsonderdelen het zorgsysteem te analyseren, met speciale aandacht voor organisatiestructuren, zorgprocessen, kwaliteitszorg en communicatie.

De volgende topics komen aan bod:

- Overzicht van zorgsystemen in de jeugdgezondheidszorg,
- Kijk op organisaties, organisatiestructuren en interne communicatie,
- Personeelsbeleid en (stijlen van) leidinggeven,
- Werken aan organisatiecultuur,
- Kwaliteitszorg als managementopdracht,
- Implementatiestrategieën,
- Interne en externe communicatie,
- Belemmerende en bevorderende factoren tot communicatie,
- Teamwerking en interdisciplinariteit.

Didactische werkvormen:

- het zelfstandig verwerken van wetenschappelijke informatie die via leesopdrachten ter beschikking gesteld wordt
- interactieve colleges waarin, aansluitend bij het zelfstandig studiewerk, voor wetenschappelijke verdieping wordt gezorgd
- inbreng van eigen praktijkervaring in de groepsdiscussies
- praktische oefeningen (o.a. rollenspel)

EvaluatieBeleid

- Aanwezigheid en inzet tijdens de lessen
- Evaluatie op basis van een paper

Communicatie

- Actieve deelname aan communicatieoefeningen tijdens de contactmomenten.
- Casusbespreking met vaardigheidsoefening (rollenspel).
- Mondelinge en schriftelijke bevraging van theoretische achtergrond van communicatietechnieken. Elke student legt mondeling examen af van één deel en de andere delen zijn volledig schriftelijk. Aan de student wordt vooraf gecommuniceerd welke delen mondeling en schriftelijk zullen bevraagd worden.

4. Vaardigheden (1e en 2e jaar)

Studiepunten Stage: 12 (1e jaar) + 12 (2e jaar)

Coördinatoren: C. Vandermeulen (KU Leuven) en H. Theeten (UAntwerpen)

De studenten leren vaardigheden en attitudes aan om samen te werken met anderen, zodat ze in staat zijn tot efficiënte netwerkvorming met de gezondheids- en welzijnssector en beschikken over de vereiste klinische, sociale en communicatieve vaardigheden om te functioneren als jeugdarts.

De vaardigheidslijn omvat enerzijds het aanleren van specifieke vaardigheden in het kader van de verschillende leeftijdsgebonden opleidingsonderdelen, en anderzijds een aparte ("in service") stage in het werkveld.

3.1 Vaardigheidstraining

Vaardigheidstraining vormt een vast onderdeel van de leeftijdsgebonden opleidingsonderdelen. Aansluitend bij de behandelde leeftijdsgroepen en thematieken worden per opleidingsonderdeel de te verwerven vaardigheden gedefinieerd. Het betreft zowel het aanleren van screeningsmethodieken, als vaardigheden van gespreksvoering, communicatie en samenwerken. Deze vaardigheden worden in het kader van aparte seminars per opleidingsonderdeel in de praktijk ingeoeft.

3.2 Stage

Dit opleidingsonderdeel omvat het leren uitvoeren van de taken die tot het beroepsprofiel van de jeugdarts behoren. Dit veronderstelt een minstens halftijdse ($\geq 50\%$; ≥ 18 uren/week) aanstelling gedurende 6 maanden en/of stage van dezelfde omvang, onder supervisie van een jeugdarts met minstens 5 jaar werkervaring, in een sector waarin de doelstellingen van jeugdgezondheidszorg geheel of gedeeltelijk worden nagestreefd (zoals Kind en Gezin, centra voor leerlingenbegeleiding, revalidatiecentra, vertrouwenscentra kindermishandeling, multifunctionele centra, centra voor geestelijke gezondheidszorg kinderen, centra voor ontwikkelingsstoornissen...).

Ter gelegenheid van praktijkopdrachten, vaardigheidstrainingen in de respectieve thematische opleidingsonderdelen en enkele intervisiesessies wordt gereflecteerd op de lopende stage en worden bijkomend vaardigheden ingeoeft.

Evaluatie stage

Een globale score is volgens een afgesproken weging gebaseerd op de volgende onderdelen:

- beoordeling van het afgewerkte leertraject in de werkvelden van jeugdgezondheidszorg (eigen werkplek of onder de vorm van stage), conform de leeragenda die door de student aan de hand van het vaardigheidsboekje wordt voorgesteld en door de verantwoordelijke docent wordt gevalideerd;
- beoordeling van het individuele praktijktraject op de werkplek door de stagebegeleider(s);
- beoordeling van de ingeleverde praktijkopdrachten;
- beoordeling van de presentatie van de eigen praktijk tijdens de intervisiesessies;
- een afsluitend evaluatiegesprek met de coördinator van de 'stage'.

5. Wetenschappelijk werk (1^e en 2^e jaar)

Studiepunten: 8 (1^e jaar: M1) + 16 (2^e jaar: M2 = 6 stp en M3 = 10 stp)

Coördinatoren: J. De Schepper (M1, VUB), M. Roelants (M2, KU Leuven) en H. Theeten (M3, UAntwerpen)

4.1 Masterproef deel 1

Masterproef deel 1 (Wetenschappelijk groepswork) bestaat uit een reeks van 3 dagen verspreid over het eerste semester van het eerste jaar. In deze dagen doorlopen de studenten in groep de verschillende stadia van het wetenschappelijk onderzoek die relevant zijn voor jeugdartsen.

De volgende leerinhouden en leeractiviteiten komen hierin aan bod:

- Algemeen overzicht van de verschillende aspecten van wetenschappelijk onderzoek in jeugdgezondheidszorg
- “Evidence-based medicine” in de praktijk
- Opzet van een onderzoek:
 - een onderzoeksvraag formuleren,
 - de keuze van study-design, onderzoeksinstrumenten, steekproef

Vanaf het tweede semester van het eerste jaar wordt een onderwerp voor de eigen masterproef uitgewerkt onder individuele begeleiding van één of meerdere promotoren. Masterproef 1 eindigt met de indiening van een onderzoeksvoorstel bij een ethische commissie.

De student dient hiervoor:

- te vertrekken van een duidelijk geformuleerde probleemstelling, eventueel voortbouwend op wat in “Masterproef deel 1” als onderwerp werd gekozen,
- de algemene en concrete doelstellingen van het onderzoek weer te geven,
- de onderzoeksvra(a)g(en) op een wetenschappelijke verantwoorde wijze uiteen te zetten,
- een kritische studie te maken van de wetenschappelijk beschikbare literatuur (en andere informatiebronnen),
- de benodigde methodologie voldoende te beheersen:
 - voor studieopzet, onderzochte populatie, onderzoeks- en analysemethodes (indien een eigen studie wordt opgezet),
 - of voor een systematisch en methodologisch correct opgezet literatuuronderzoek,
 - of voor het opstellen van een onderzoeksprotocol.

4.2 Masterproef deel 2

In Masterproef deel 2 (Gegevensverzameling) wordt specifiek aandacht gegeven aan

- het verzamelen van gegevens,
- het opstellen van een analyseplan,
- de analyse van de resultaten,
- de interpretatie van gegevens

Hiervoor wordt enerzijds specifiek informatie gegeven aan het begin van het tweede jaar en wordt verder gewerkt op individuele basis met de (co)promotor.

4.3 Masterproef deel 3

In Masterproef deel 3 (Individuele eindverhandeling) worden de kennis, attituden en vaardigheden verworven in “Masterproef deel 1 en 2” toegepast bij het afwerken van de masterproef onder individuele begeleiding van een of meerdere promotoren.

Hiervoor moet de student de volgende procedures doorlopen:

- het toetsen van eigen onderzoeksresultaten aan literatuurgegevens,
- de rapportering en bespreking van de meest relevante bevindingen,
- een discussie te voorzien met verwijzing naar de literatuur,
- in een besluit weer te geven in welke mate aan de onderzoeksdoelstelling voldaan is en in hoeverre de onderzoeksvragen beantwoord werden, concrete voorstellen te formuleren voor het beleid in het algemeen en voor de jeugdgezondheidszorg in het bijzonder,
- leren presenteren in het kader van wetenschappelijk onderzoek.

Didactische werkvormen:

Masterproef deel 1

- Het zelfstandig verwerken van wetenschappelijke informatie die via leesopdrachten ter beschikking gesteld wordt
- Interactieve colleges waarin, aansluitend bij het zelfstandig studiewerk, voor wetenschappelijke verdieping wordt gezorgd
- Inbreng van eigen praktijkervaring in de groepsdiscussies
- Het in groepsverband concipiëren en uitvoeren van wetenschappelijke opdrachten

Masterproef deel 2

- Voorbereidende seminaria
- Het verder uitwerken van veldonderzoek en de analyse onder begeleiding van een promotor (en copromotor)
- Inbreng van eigen praktijkervaring in de groepsdiscussies

Masterproef deel 3

- Voorbereidende seminaria
- Het verder uitwerken van de bespreking en rapportering (schriftelijk en mondeling) onder begeleiding van een promotor (en copromotor)

Evaluatie:

Masterproef deel 1

- Gequoteerde oefeningen en medewerking tijdens de praktische oefeningen
- Evaluatie van mondelinge presentatie van groepswerk
- Indiening van een onderzoeksvoorstel bij de ethische commissie

Masterproef deel 2

- Deelname aan voorbereidende seminaria en presentatie van eigen studie-opzet
- Gegevensverzameling
- Evaluatie van mondelinge presentatie van groepswerk

Masterproef deel 3

- Deelname aan voorbereidende seminaria en presentatie van eigen studie-opzet
- Evaluatie van het voorbereidings- en uitvoeringsproces door promotor en/of copromotor
- Evaluatie van het schriftelijke rapport van eindverhandeling
- Evaluatie van de openbare mondelinge verdediging voor een interuniversitair samengestelde jury

Organisatie

De ManaMa Jeugdgezondheidszorg wordt interuniversitair georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven, de Universiteit Antwerpen, de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel.

Toelatingsvoorwaarden

De ManaMa-opleiding Jeugdgezondheidszorg staat open voor houders van het diploma Master in de Geneeskunde.

Taalvereiste: Niveau C1 – meer informatie:

<https://www.kuleuven.be/english/admissions/lang/certificaten-nl>

Inschrijving

De inschrijving gebeurt vanaf het academiejaar 2020-2021 verplicht aan de KU Leuven.

Katholieke Universiteit Leuven – Studentenadministratie (*KU Leuven*)

Universiteitshal - Naamsestraat 22 - bus 5401, 3000 Leuven

<http://www.kuleuven.be/inschrijvingen>

Inschrijvingsmodaliteiten en -gelden

Inschrijving met diplomacontract

Voor studenten die het **diploma Master in de Jeugdgezondheidszorg** wensen te behalen via het *voltijdse* (60 stp per academiejaar) of *deeltijdse traject* (1^e jaar deel 1: 31 stp - 1^e jaar deel 2: 29 stp - 2^e jaar deel 1: 27 stp - 2^e jaar deel 2: 33 stp)

Contacteer de Studentenadministratie van de KU Leuven voor specifieke informatie over inschrijvingsmodaliteiten voor dit traject.

Inschrijving met creditcontract

Voor studenten die specifieke **credits** wensen te behalen.

Contacteer de Studentenadministratie van de KU Leuven voor specifieke informatie over inschrijvingsmodaliteiten voor dit traject.

Informatie over de opleiding

- Vragen i.v.m. de algemene organisatie van de opleiding:

Coördinatiesecretariaat

- Vragen i.v.m. specifieke opleidingsonderdelen:

Secretariaat van de coördinator die verantwoordelijk is voor het betreffende opleidingsonderdeel

Secretariaten

Coördinatiesecretariaat en opleidingssecretariaat KU Leuven

Mevr. V. Vanneste of prof. C. Vandermeulen

Dienst Jeugdgezondheidszorg, Omgeving en gezondheid, KU Leuven, Kapucijnenvoer 35 – bus 7001, 3000 Leuven

Tel. 016 32 77 29 of 016 32 10 78

maatschappelijkeghz@kuleuven.be of vieke.vanneste@kuleuven.be

Opleidingssecretariaat Universiteit Antwerpen

Mevr. B. Janssens of prof. H. Theeten

Vaccin & Infectieziekten Instituut (VAXINFECTIO) (Gebouw R, 2^e verdieping, lokaal R2.13), Universiteitsplein 1, 2610 Antwerpen (Campus Drie Eiken)

Tel. 03 265 91 29 of 03 265 28 61

brenda.janssens@uantwerpen.be

Opleidingssecretariaat UGent

Mevr. B. Vermaercke

Vakgroep Inwendige ziekten en Pediatrie, Campus UZ Gent (ingang 10, route 1036, 3K12D), C. Heymanslaan 10, 9000 Gent

Tel. 09 332 18 72

beatrijs.vermaercke@ugent.be

Opleidingssecretariaat VUB

Mevr. L. Vesentini

Vakgroep Gezondheidswetenschappen VUB, Laarbeeklaan 103, 1090 Brussel

Tel. 02 477 46 09

lara.Vesentini@vub.be